

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 173 (XVII) — Nr. 1.060

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Sâmbătă, 26 noiembrie 2005

SUMAR

	Pagina	Nr.	Pagina
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE			
Decizia nr. 514 din 6 octombrie 2005 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă.....	1-3	nr. 571/2003 și, respectiv, au fost modificate dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004	3-6
Decizia nr. 568 din 2 noiembrie 2005 privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 25 și pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prin care au fost introduse dispozițiile art. 77 ¹ și art. 77 ² în Legea		Decizia nr. 600 din 9 noiembrie 2005 cu privire la constituționalitatea Legii pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I.....	7-11
		HOTĂRÂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
		1.402.— Hotărâre pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara	11-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 514

din 6 octombrie 2005

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Mădălina Ștefania Diaconu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Regia Națională a Pădurilor Romsilva — Direcția Silvică Craiova în Dosarul nr. 24.033/2004 al Judecătoriei Craiova.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

Reprezentantul Ministerului Public, având în vedere jurisprudența în materie a Curții Constituționale, pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată. În acest sens arată că instanța constituțională a statuat că instituirea obligației de plată a

cauțiunii nu poate fi calificată ca o modalitate de a restrânge accesul liber la justiție.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 16 martie 2005, pronunțată în Dosarul nr. 24.033/2004, **Judecătoria Craiova a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă.** Excepția a fost ridicată de Regia Națională a Pădurilor Romsilva — Direcția Silvică Craiova cu prilejul soluționării unei contestații la executare.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorii acesteia susțin, în esență, că textul de lege criticat contravine art. 21 din Constituția României, privind accesul liber la justiție, deoarece îl pune pe autorul excepției în imposibilitatea de a achita cauțiunea cerută de Codul de procedură civilă, acesta având conturile blocate. „Condiționând soluționarea unei cereri de suspendare de plata unei cauțiuni prealabile, ni se îngrădește posibilitatea de a accesa drepturile noastre în justiție, cu atât mai mult cu cât Constituția României prevede accesul liber la justiție [...]. Plata cauțiunii în fapt creează o situație grea persoanei îndreptățite la solicitarea unei suspendări, de vreme ce cererea de suspendare a fost deja condiționată de plata taxei de timbru.“

Judecătoria Craiova apreciază că excepția de neconstituționalitate nu este întemeiată. În acest sens arată că „înstituirea obligației de plată a cauțiunii, ca o condiție a suspendării executării silite, reprezintă o garanție pentru creditor, în vederea acoperirii eventualelor daune suferite prin întârzierea executării titlului executoriu“. În plus, „specificul cauțiunii îl constituie restituirea ei contestatoarei, cu excepția cazului când cererea a fost respinsă“.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și formula punctele de vedere cu privire la excepția ridicată.

Guvernul apreciază că textele de lege criticate nu contravin dispozițiilor constituționale invocate. Astfel, procedura contestației la executare asigură garanții suficiente pentru protecția dreptului de proprietate al tuturor părților implicate în proces, prin însuși faptul că le oferă posibilitatea de a contesta executarea, de a solicita suspendarea acesteia, iar, în cazul admiterii contestației și desființării titlului executoriu sau a înseși executării silite, persoanele interesate au dreptul la întoarcerea executării prin restabilirea situației anterioare acesteia. Totodată, apreciază că accesul la justiție este pe deplin respectat de dispozițiile art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă, întrucât autorul cererii de suspendare are posibilitatea formulării unui recurs, inclusiv în ceea ce privește stabilirea cuantumului cauțiunii, în cazul în care apreciază că acesta este exagerat. De asemenea, invocă și jurisprudența constantă a Curții Constituționale, menționând Decizia nr. 227/2004.

Avocatul Poporului arată că dispozițiile criticate sunt constituționale. Astfel, art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă nu îngrădește sub nici un aspect accesul liber la justiție și nu împiedică părțile interesate de a apela la instanțele judecătorești sau de a se prevala de toate

garanțiile procesuale. Obligația de a plăti cauțiune are caracterul unei garanții instituite în favoarea creditorului pentru acoperirea pagubelor ce i s-ar aduce ca urmare a suspendării executării silite, iar instituirea acestei obligații nu poate fi calificată ca o îngrădire a accesului liber la justiție, întrucât plata cauțiunii nu constituie o condiție de admisibilitate a contestației la executare, ci doar o cerință necesară pentru suspendarea executării silite.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, ale art. 1 alin. (2), art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă, modificate prin art. I pct. 156 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2000, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 479 din 2 octombrie 2000, dispoziții potrivit cărora:

„Până la soluționarea contestației la executare sau a altei cereri privind executarea silită, instanța competentă poate suspenda executarea, dacă se depune o cauțiune în cuantumul fixat de instanță, în afară de cazul în care legea dispune altfel.“

În susținerea neconstituționalității acestor texte de lege autorii excepției invocă încălcarea prevederilor art. 21 din Constituție, potrivit cărora:

„(1) Orice persoană se poate adresa justiției pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept.

(3) Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil.

(4) Jurisdicțiile speciale administrative sunt facultative și gratuite.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că textul criticat a făcut în numeroase rânduri obiect al controlului de constituționalitate. Astfel, în Decizia nr. 108 din 22 februarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 238 din 22 martie 2005, sau Decizia nr. 227 din 18 mai 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 482 din 28 mai 2004, Curtea a reținut că instituirea obligației de plată a cauțiunii, ca o condiție a suspendării executării, are o dublă finalitate, și anume, pe de o parte, de a constitui o garanție pentru creditor în ceea ce privește acoperirea eventualelor daune suferite ca urmare a întârzierii executării silite, prin efectul suspendării acesteia, și, pe de altă parte, de a preveni și limita eventualele abuzuri în valorificarea unui atare drept de către debitorii rău-platnici. Întrucât plata cauțiunii nu constituie o condiție de admisibilitate a contestației la executare, ci exclusiv pentru a putea solicita suspendarea executării silite, instituirea acestei obligații nu poate fi calificată ca o modalitate de a restrânge accesul liber la justiție.

Deoarece nu au intervenit elemente noi care să justifice schimbarea jurisprudenței Curții Constituționale, cele statuate prin deciziile menționate își mențin valabilitatea și în prezenta cauză.

Jurisprudența Curții Constituționale este în concordanță și cu cea a Curții Europene a Drepturilor Omului, care, în

Cauza *Z și alții contra Marii Britanii*, 2001, a statuat, de principiu, că accesul liber la justiție nu este absolut, el putând fi supus unor „restricții legitime, cum ar fi termenele legale de prescripție, ordonanțele care impun depunerea unei cauțiuni *judicatum solvi* [...]”.

Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 403 alin. 1 din Codul de procedură civilă, excepție ridicată de Regia Națională a Pădurilor Romsilva — Direcția Silvică Craiova în Dosarul nr. 24.033/2004 al Judecătoriei Craiova.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 6 octombrie 2005.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent,
Mădălina Ștefania Diaconu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 568

din 2 noiembrie 2005

privind excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 25 și pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prin care au fost introduse dispozițiile art. 77¹ și art. 77² în Legea nr. 571/2003 și, respectiv, au fost modificate dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004

Ioan Vida	— președinte
Nicolae Cochinescu	— judecător
Aspazia Cojocaru	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Acsinte Gaspar	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Petre Ninosu	— judecător
Ion Predescu	— judecător
Șerban Viorel Stănoiu	— judecător
Ion Tiucă	— procuror
Doina Suliman	— magistrat-asistent șef

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 25 și pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prin care au fost introduse dispozițiile art. 77¹ și art. 77² în Legea nr. 571/2003 și, respectiv, au fost modificate dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004, excepție ridicată direct de Avocatul Poporului.

La apelul nominal lipsește autorul excepției, față de care procedura de înștiințare este legal îndeplinită.

Președintele constată cauza în stare de judecată.

Luând cuvântul, reprezentantul Ministerului Public pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, deoarece textele de lege criticate nu contravin prevederilor constituționale invocate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Adresa nr. 13.180 din 8 august 2005, trimisă Curții Constituționale în temeiul prevederilor art. 146 lit. d) teza finală din Constituție, **Avocatul Poporului a ridicat direct excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I pct. 25 și pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prin care au fost introduse dispozițiile art. 77¹ și art. 77² în Legea nr. 571/2003 și, respectiv, au fost modificate dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004.**

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul acesteia susține, în esență, următoarele:

1. Prevederile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, introducând art. 77¹ și art. 77² în Legea nr. 571/2003, potrivit cărora sunt supuse impozitării veniturile realizate din transferul dreptului de proprietate asupra terenurilor de orice fel, fără construcții, dobândite după 1 ianuarie 1990, contravin principiului neretroactivității legii, întrucât, astfel cum sunt formulate, aceste dispoziții legale urmează a fi aplicate unor raporturi juridice create înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 163/2005.

2. În contradicție cu prevederile art. 78 din Constituție, potrivit art. I pct. 39 din Legea nr. 163/2005, art. 77¹—77³

intră în vigoare începând cu 1 iunie 2005, dată la care a fost publicată legea în Monitorul Oficial al României, Partea I, iar nu la 3 zile de la acea dată, așa cum prevede textul constituțional.

3. Instituirea, prin dispozițiile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, a obligației notarilor publici, care autentifică actele translative de proprietate, de a calcula, de a încasa și de a vira impozitul la bugetul de stat, poate echivala cu prestarea unei munci forțate, contrar prevederilor constituționale ale art. 41 și fără existența vreuneia dintre situațiile prevăzute de art. 42 alin. (2) din Constituție.

4. Dispozițiile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, referitoare la art. 77¹ și art. 77², instituind, în sarcina proprietarilor care înstrăinează construcțiile de orice fel și terenul aferent acestora, în termen de până la 3 ani inclusiv de la data dobândirii, precum și terenurile de orice fel, fără construcții, dobândite după 1 ianuarie 1990, obligația de a plăti impozit, conțin norme contrare prevederilor constituționale privind dreptul la un nivel de trai decent, noțiune care cuprinde și dreptul la locuință, întrucât aceste dispoziții legale nu au în vedere situația obiectiv diferită a anumitor categorii de proprietari care nu-și vând proprietățile în scopuri speculative, ci pentru a-și cumpăra o locuință mai corespunzătoare nevoilor familiilor lor.

În conformitate cu dispozițiile art. 30 alin. (1) și art. 33 din Legea nr. 47/1992, sesizarea a fost transmisă președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și formula punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicată.

Guvernul apreciază că excepția ridicată de Avocatul Poporului este neîntemeiată pentru următoarele motive:

a) Dispozițiile art. 77¹ și art. 77², introduse în Legea nr. 571/2003 prin art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, nu încalcă principiul neretroactivității legii, deoarece „chiar dacă textele se referă la anumite situații de fapt anterioare, aceasta nu presupune că impunerea se realizează cu aceeași dată, ci începând cu data intrării în vigoare a actului normativ criticat pentru situațiile în cauză avute în vedere“.

b) În privința datei de 1 iunie 2005, prevăzută la art. I pct. 39 din Legea nr. 163/2005 pentru intrarea în vigoare a unor dispoziții de lege, se ridică doar o problemă de interpretare și aplicare a legii, iar nu de constituționalitate.

c) Colectarea și virarea obligațiilor fiscale ce derivă dintr-un serviciu public, în mod necesar, intră în sarcina celor care prestează acel serviciu. De altfel, în legătură cu aceste obligații ale notarilor publici a fost consultată, potrivit uzanței, Uniunea Națională a Notarilor Publici din România, care nu a formulat obiecțiuni cu privire la aceste prestații.

d) Problema impozitării veniturilor realizate din înstrăinarea dreptului de proprietate asupra unor imobile privește aspecte de strictă oportunitate, de competență exclusivă a legiuitorului, în conformitate și cu prevederile constituționale ale art. 56 alin. (1) și art. 135 alin. (2) lit. b).

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit în cauză de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile

legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) teza finală din Constituție și celor ale art. 1 alin. (1), art. 2, 3, 10 și art. 29—33 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului.

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. I pct. 25 și pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 1 iunie 2005, prin care au fost introduse dispozițiile art. 77¹ și art. 77² în Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 927 din 23 decembrie 2003, și, respectiv, au fost modificate dispozițiile art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.281 din 30 decembrie 2004.

Textele de lege criticate au următorul conținut:

„Art. 77¹

Definirea venitului din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal

(1) Sunt supuse impozitării veniturile realizate din transferul dreptului de proprietate asupra construcțiilor de orice fel și terenul aferent acestora, care se înstrăinează în termen de până la 3 ani inclusiv, de la data dobândirii, precum și veniturile realizate din transferul dreptului de proprietate asupra terenurilor de orice fel, fără construcții, dobândite după 1 ianuarie 1990.

(2) Venitul impozabil din transferul proprietăților imobiliare, cu excepțiile prevăzute la alin. (3), reprezintă diferența favorabilă dintre valoarea de înstrăinare a proprietăților imobiliare, terenuri și/sau construcții, și valoarea de bază a acestora.

(3) Sunt exceptate de la prevederile alin. (1) aportul în natură la capitalul social al societăților comerciale, precum și veniturile realizate din înstrăinarea construcțiilor de orice fel cu terenul aferent, terenurile fără construcții din intravilan și extravilan dobândite de contribuabil prin:

a) reconstituirea dreptului de proprietate;

b) moștenire sau donație între rude până la gradul al patrulea inclusiv;

c) schimb imobiliar.

(4) Valoarea de bază a bunurilor imobile prevăzute la alin. (1), în funcție de modalitatea de dobândire, se stabilește avându-se în vedere:

a) prețul de achiziție pentru bunurile imobile dobândite prin cumpărare, majorat cu 5%;

b) valoarea imobilului menționată în act, dacă acesta a fost dobândit prin donație, schimb, rentă viageră, dare în plată, adjudecare, contract de întreținere, hotărâre judecătorească etc., majorată cu 5%;

c) pentru construcțiile noi, costul acestora la data realizării, dovedit prin raport de expertiză întocmit de un expert autorizat, în condițiile legii, la care se adaugă valoarea terenului aferent, stabilită în condițiile prezentei legi;

d) valoarea rezultată din expertizele utilizate de către camerele notarilor publici, la data dobândirii imobilelor a căror valoare de bază nu se poate stabili prin modalitățile prevăzute la lit. a) — c);

e) valoarea stabilită în funcție de modul de dobândire, în condițiile prevăzute la lit. a) și b), pentru terenurile situate în

intravilan și extravilan, actualizată cu rata inflației pe economie din ultima lună pentru care există date oficiale comunicate de către Institutul Național de Statistică, dacă la data dobândirii nu erau întocmite expertize de către camerele notarilor publici. Pentru terenurile și construcțiile de orice fel, dobândite de contribuabili într-o modalitate din care nu rezultă valoarea la care acestea au fost dobândite, valoarea de bază este valoarea minimă stabilită în prima expertiză utilizată de camera notarilor publici în circumscripția căreia se află terenul;

f) prețul de achiziție pentru bunurile dobândite în condițiile prevăzute la lit. a) sau valoarea menționată pentru bunurile dobândite în condițiile prevăzute la lit. b), la care se adaugă costul lucrărilor și serviciilor de natură să crească valoarea imobilului, la data efectuării acestora, dovedite prin raport de expertiză întocmit de un expert autorizat, în condițiile legii.

(5) Expertizele întocmite de camerele notarilor publici vor fi reactualizate cel puțin o dată pe an și avizate de Ministerul Finanțelor Publice, prin direcțiile teritoriale.

(6) Pierderea din transferul proprietății imobiliare reprezintă pierdere definitivă a contribuabilului.“;

„Art. 77²

Stabilirea și plata impozitului pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare

(1) Impozitul se calculează prin aplicarea cotei de 10% asupra venitului impozabil determinat potrivit art. 77¹.

(2) Notarii publici care autentifică actele între vii translativ ale dreptului de proprietate au obligația de a calcula, de a încasa și de a vira impozitul la bugetul de stat până la data de 25 inclusiv a lunii următoare celei în care a fost autentificat actul.

(3) În cazul în care transferul dreptului de proprietate asupra construcțiilor sau terenurilor se face prin altă procedură decât cea notarială, contribuabilul are obligația de a declara venitul obținut, în maximum 5 zile de la data înstrăinării bunului, la organul fiscal în a cărui rază teritorială își are domiciliul fiscal. Contribuabilii care nu au domiciliul fiscal în România declară venitul obținut la organul fiscal în a cărui rază teritorială este situat imobilul înstrăinat.

(4) Procedura de declarare, de calcul și de plată a impozitului se stabilește prin ordin al ministrului finanțelor publice, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.“;

„Art. III. — (1) Prin derogare de la dispozițiile art. 4 alin. (2) din Legea nr. 571/2003 privind Codul fiscal, prevederile prezentei ordonanțe de urgență intră în vigoare începând cu data de 1 ianuarie 2005, cu următoarele excepții:

a) începând cu 1 mai 2005: lit. a) a art. 42; alin. (2) al art. 43; lit. k) a alin. (4) al art. 55; art. 76; art. 77;

b) începând cu 1 iunie 2005: lit. g) a art. 41; lit. g) a art. 42; lit. a) a alin. (2) al art. 65; alin. (1) al art. 66; alin. (4) și (4¹) ale art. 66; alin. (2) al art. 67; lit. a), a¹), a²), a³), e), e¹) și g) ale alin. (3) al art. 67; alin. (4) și (5) ale art. 67; art. 77¹ — 77³; alin. (3¹) al art. 83; lit. b) a alin. (4) al art. 83;

c) începând cu 1 ianuarie 2006: lit. c¹) a alin. (3) al art. 67.

(2) În cazul titlurilor de valoare dobândite până la data de 31 mai 2005 inclusiv, cota de impozit este de 1%, indiferent de data înstrăinării acestora.

(3) În perioada 1 iunie 2005 — 31 decembrie 2005, intermediarii vor calcula, vor reține și vor vira impozitul de 1% aplicat asupra câștigurilor din transferul titlurilor de valoare dobândite și înstrăinate în această perioadă, indiferent dacă sunt dobândite și înstrăinate într-o perioadă mai mare de 365 de zile sau mai mică de 365 de zile. La 31 decembrie 2005,

acestor tranzacții le este aplicabilă regula de calcul al câștigului net conform prevederilor art. 67 alin. (3) lit. e).

(4) Începând cu data de 1 ianuarie 2006, pentru calculul impozitului pe veniturile realizate de persoane fizice din investiții și din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal, definite potrivit dispozițiilor cap. V și VIII¹ din titlul III, cota de impozit este de 16%, cu excepția câștigurilor realizate din transferul titlurilor de valoare înstrăinate într-o perioadă mai mare de 365 de zile de la data dobândirii, pentru care se menține cota de 1% prevăzută la art. 67 alin. (3) lit. e).

(5) Cota de impozit de 16% se aplică începând cu data de 1 ianuarie 2006 și pentru veniturile realizate de persoanele fizice și juridice nerezidente, prevăzute la art. 115, cu excepția veniturilor obținute din jocuri de noroc pentru care se menține cota de impozit de 20%.“

În opinia autorului excepției, dispozițiile legale criticate sunt contrare următoarelor prevederi constituționale:

— Art. 1 alin. (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.“;

— Art. 15 alin. (2): „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile.“;

— Art. 41: „(1) Dreptul la muncă nu poate fi îngrădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.

(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.“;

— Art. 42: „(1) Munca forțată este interzisă.

(2) Nu constituie muncă forțată:

a) activitățile pentru îndeplinirea îndatoririlor militare, precum și cele desfășurate, potrivit legii, în locul acestora, din motive religioase sau de conștiință;

b) munca unei persoane condamnate, prestată în condiții normale, în perioada de detenție sau de libertate condiționată;

c) prestațiile impuse în situația creată de calamități ori de alt pericol, precum și cele care fac parte din obligațiile civile normale stabilite de lege.“;

— Art. 47: „(1) Statul este obligat să ia măsuri de dezvoltare economică și de protecție socială, de natură să asigure cetățenilor un nivel de trai decent.

(2) Cetățenii au dreptul la pensie, la concediu de maternitate plătit, la asistență medicală în unitățile sanitare de stat, la ajutor de șomaj și la alte forme de asigurări sociale publice sau private, prevăzute de lege. Cetățenii au dreptul și la măsuri de asistență socială, potrivit legii.“;

— Art. 78: „Legea se publică în Monitorul Oficial al României și intră în vigoare la 3 zile de la data publicării sau la o dată ulterioară prevăzută în textul ei.“

Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele:

1. Dispozițiile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, referitoare la art. 77¹ și 77² din Legea nr. 571/2003, cu privire la definirea venitului din transferul proprietăților imobiliare din patrimoniul personal, precum și la stabilirea și plata impozitului pe veniturile din transferul proprietăților imobiliare, nu contravin principiului neretroactivității legii.

Aceste texte de lege, chiar dacă se referă la raporturi juridice preexistente datei intrării în vigoare a legii, nu au caracter retroactiv, deoarece este cert că acestea vizează numai actul de înstrăinare a dreptului de proprietate asupra terenurilor. Actul juridic de dobândire a bunurilor imobiliare respective are importanță, ca element al ipotezei normei juridice, doar pentru determinarea perioadei de timp în care contribuabilii vizați au avut drept de proprietate asupra bunurilor înstrăinate.

2. Prin art. I pct. 39 din Legea nr. 163/2005 s-a modificat și completat art. III din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004 care prevedea intrarea în vigoare a acestei ordonanțe, respectiv a modificărilor și completărilor aduse Legii nr. 571/2003, începând cu data de 1 ianuarie 2005. Aceste prevederi sunt menținute, dar cu unele excepții prevăzute la alin. (1) lit. a) și b). Astfel, la lit. a) se prevede intrarea în vigoare, începând cu data de 1 mai 2005, a dispozițiilor lit. a) a art. 42, alin. (2) al art. 43, lit. k) a alin. (4) al art. 55, art. 76 și art. 77 din Legea nr. 571/2003, iar la lit. b) se prevede intrarea în vigoare, începând cu data de 1 iunie 2005, a dispozițiilor lit. g) a art. 41, lit. g) a art. 42, lit. a) a alin. (2) al art. 65, alin. (1) al art. 66, alin. (4) și (4¹) ale art. 66, alin. (2) al art. 67, lit. a), a¹), a²), a³), e), e¹) și g) ale alin. (3) al art. 67, alin. (4) și (5) ale art. 67, art. 77¹—77³, alin. (3¹) al art. 83, lit. b) a alin. (4) al art. 83 din aceeași lege. Toate aceste texte de lege au fost modificate sau nou-introduse prin Legea nr. 163/2005. Data prevăzută la lit. a) este anterioară datei adoptării legii, iar cea prevăzută la lit. b) este chiar data publicării legii în Monitorul Oficial al României.

Curtea constată că un text de lege modificat sau nou-introdus nu poate intra în vigoare înaintea împlinirii termenului prevăzut de art. 78 din Constituție, respectiv 3 zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României a actului normativ modificator. Legea nr. 163/2005 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, la data

de 1 iunie 2005. Așa fiind, Curtea constată că sunt contrare prevederilor art. 78 din Constituție dispozițiile referitoare la intrarea în vigoare a textelor din Legea nr. 571/2003, modificate ori nou-introduse prin Legea nr. 163/2005 la o dată anterioară sau chiar la data publicării acestei legi în Monitorul Oficial al României.

3. Pentru a se asigura încasarea la bugetul de stat a impozitului pe veniturile realizate din transferul proprietăților imobiliare, art. 77² din Legea nr. 571/2003 prevede obligația notarilor publici, care autentifică actele între vii translativă ale dreptului de proprietate, de a calcula, de a încasa și de a vira la bugetul de stat impozitul pe venit.

Înstrăinarea dreptului de proprietate asupra terenurilor se poate face numai prin acte autentice. Autentificarea intră în atribuțiile notarilor publici care prestează activitate în serviciul public. Aceștia au obligația generală de a încasa și de a vira la bugetul de stat toate taxele datorate pentru serviciul și activitățile prestate. În aceste condiții, Curtea apreciază că obligația notarilor publici de a calcula, de a încasa și de a vira impozitul la bugetul de stat nu poate fi calificată ca fiind excesivă sau că echivalează cu impunerea prestării unei munci forțate.

4. Potrivit prevederilor art. 56 alin. (1) din Constituție, „Cetățenii au obligația să contribuie, prin impozite și prin taxe, la cheltuielile publice”, iar art. 139 alin. (1) din Legea fundamentală prevede că impozitele „se stabilesc numai prin lege”. Dispozițiile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005, referitoare la art. 77¹ și art. 77² din Legea nr. 571/2003, sunt conforme principiului privind impozitarea veniturilor de orice natură și nu încalcă prevederile constituționale ale art. 47 referitoare la obligația statului de a asigura cetățenilor un nivel de trai decent. De altfel, Curtea reține că nu se impozitează suma obținută în urma înstrăinării dreptului de proprietate, ci doar venitul net obținut, reprezentat prin diferența favorabilă dintre valoarea de înstrăinare și valoarea de bază a bunului înstrăinat.

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 11 alin. (1) lit. A.d), al art. 32 și art. 33 din Legea nr. 47/1992 pentru organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

D E C I D E:

Admite, în parte, excepția de neconstituționalitate ridicată direct de Avocatul Poporului și constată că:

— dispozițiile art. I pct. 39 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, referitoare la dispozițiile art. III alin. (1) lit. a) și b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 138/2004, sunt neconstituționale, deoarece contravin prevederilor art. 78 din Constituție;

— dispozițiile art. I pct. 25 din Legea nr. 163/2005 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 138/2004 pentru modificarea și completarea Legii nr. 571/2003 privind Codul fiscal, referitoare la dispozițiile art. 77¹ și art. 77² din Legea nr. 571/2003, sunt constituționale.

Definitivă și general obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 2 noiembrie 2005.

Decizia se comunică celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Magistrat-asistent șef,
Doina Suliman

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 600

din 9 noiembrie 2005

cu privire la constituționalitatea Legii pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I

Cu adresa nr. 2.098 din 30 iunie 2005 secretarul general al Senatului a transmis Curții Constituționale sesizarea privind controlul de constituționalitate asupra „Legii pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I, formulată, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituție și al art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, de către un număr de 28 de senatori, și anume: Vadim Tudor Corneliu, Aurel Ardelean, Liviu Doru Bindea, Carol Dina, Valentin Dinescu, Viorel Senior Duca, Gheorghe Viorel Dumitrescu, Gheorghe Funar, Constantin Găucan, Ilie Ilașcu, Nicolae Iorga, Irina Loghin, Eugen Mihăescu, Viorica-Georgeta-Pompilia Moisuc, Ilie Petrescu, Petru Stan, Claudiu Tănăsescu, Mihai Ungheanu, Verginia Vedinaș, Antonie Iorgovan, Doru Ioan Tărăcilă, Lupoi Mihail, Aurel Gabriel Simionescu, Otilian Neagoie, Ion Florescu, Ion Toma, Traian Novolan, Ion Rădoi.

Sesizarea a fost înregistrată la Curtea Constituțională sub nr. 4.320 din 1 iulie 2005 și formează obiectul Dosarului nr. 579A/2005.

Autorii sesizării solicită Curții Constituționale exercitarea controlului de constituționalitate asupra „Legii pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I”, susținând că „legea prezintă grave vicii de constituționalitate” constând în încălcarea prevederilor art. 1 alin. (2) și (3), art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 44 alin. (1) și (2), art. 136 alin. (4) și ale art. 137 alin. (2) din Constituție.

În esență, motivele de neconstituționalitate prevăzute în sesizare sunt:

1. În legătură cu încălcarea art. 1 alin. (3) și art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție se arată că însuși titlul legii, în urma admiterii unui amendament, face referire la „*bunuri care au aparținut fostului suveran*” și nu la „*bunuri care au fost proprietatea fostului suveran*”, ceea ce atestă că bunurile vizate de reglementare „au aparținut domeniului coroanei, iar domeniul coroanei era proprietatea publică a statului și nu proprietatea privată a fostului suveran”. În consecință, se consideră că fostul rege Mihai I nu este îndreptățit la acordarea unor reparații, astfel că legea încalcă dreptul de proprietate al statului, garantat de art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție. Cu referire la încălcarea valorii constituționale de *dreptate*, prevăzută la art. 1 alin. (3), se arată că și în ipoteza în care fostul rege Mihai I era îndreptățit să pretindă anumite bunuri, acestuia i se creează un regim special față de cel al altor cetățeni ale căror bunuri au fost confiscate sau expropriate și sunt îndreptățiți la reparații.

2. Cu privire la încălcarea art. 1 alin. (2) și (3) coroborat cu art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție se arată: potrivit art. 1 alin. (2), „*forma de guvernământ în România este republică*”, iar într-un stat republican neexistând titluri nobiliare, acestea nu pot fi utilizate în cuprinsul unei legi. Așadar, art. 4 lit. a) fraza a doua din legea criticată, referitoare la „*Principesa Margareta și Principele Radu*”, sunt contrare art. 1 alin. (2) din Constituție. Se mai arată că aceleași dispoziții din lege

încalcă și alin. (3) al art. 1 din Constituție, referitor la „*dreptate*” ca valoare supremă și garantată, prin aceea că, deși este de notorietate faptul că fostul rege Mihai I are și alți moștenitori rezervatari, s-a recunoscut dreptul de moștenire doar fiicei sale Margareta și soțului său. Se consideră că legiuitorul nu era îndreptățit să confere anumite drepturi și privilegii doar pentru unii dintre moștenitorii fostului suveran, făcând o selecție arbitrară și nelegitimă în favoarea unor persoane care nu au nici o calitate.

3. Cu privire la invocarea încălcării prevederilor constituționale ale art. 4 alin. (2) și ale art. 16 alin. (1) și (2) se arată că legea creează un regim privilegiat pentru fostul suveran și o parte a familiei sale.

4. Autorii sesizării apreciază că art. 3 din lege, potrivit căruia Vila Cavaleri, care aparține domeniul public al statului, trece în domeniul privat al statului și este retrocedată în natură fostului rege Mihai I, încalcă dispozițiile art. 136 alin. (4) din Constituție, potrivit cărora proprietatea publică a statului este inalienabilă. O astfel de reglementare poate determina ca statul să piardă, treptat, proprietatea sa publică.

5. În legătură cu art. 4 din lege, „care conferă un drept de folosință gratuită pentru fostul suveran și o parte a familiei sale” asupra Palatului Elisabeta, Castelului Peleş, Castelului Pelisor și Castelului Foișor, se susține că este contrar art. 136 alin. (4) teza finală din Constituție, care prevede că „*bunurile proprietate publică pot fi date în folosință gratuită doar instituțiilor de utilitate publică*”; or, fostul rege Mihai I și o parte a familiei sale nu reprezintă o astfel de instituție.

6. Art. 2 alin. (1) din Lege, prin care „*se aprobă plata unor despăgubiri bănești în sumă de 30 milioane euro*”, contravine prevederilor constituționale ale art. 137 alin. (2) referitoare la moneda națională, care este leul. Autorii sesizării apreciază că legiuitorul avea obligația să redea atât în expunerea de motive, cât și în conținutul legii modul de calcul al acestei sume.

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin. (2) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 643 din 16 iulie 2004, sesizarea a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, precum și Guvernului, pentru a prezenta punctele lor de vedere.

Guvernul României a transmis Curții Constituționale, cu Adresa nr. 5/216/C.P.T. din 12 iulie 2005, **punctul său de vedere** în sensul că sesizarea de neconstituționalitate este neîntemeiată, pentru următoarele motive:

1. Cu referire la încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (3) și ale art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție.

Legea criticată, în forma trimisă spre promulgare, „se referă la reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I, astfel încât critica referitoare la nepreluarea amendamentului care a propus acest titlu este neîntemeiată”.

Este neîntemeiată și susținerea potrivit căreia sintagma „*bunuri care au aparținut fostului suveran*” este de natură să

inducă ideea că din sfera bunurilor ce cad sub incidența legii pot face parte și alte bunuri decât cele asupra cărora fostul rege Mihai I a avut drept de proprietate, întrucât apartenența implică existența dreptului de proprietate.

În ceea ce privește susținerea referitoare la încălcarea dispozițiilor art. 44 din Constituție, de asemenea, se arată că este nefondată, deoarece obiectul de reglementare al legii îl formează stabilirea măsurilor reparatorii pentru imobilele cu privire la care nu va opera restituirea în natură. Celelalte notificări depuse de fostul rege Mihai I vor fi soluționate potrivit procedurii prevăzute de Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945 — 22 decembrie 1989.

2. Cu privire la critica ce vizează încălcarea dispozițiilor art. 1 alin. (2) coroborat cu cele ale art. 1 alin. (3) și art. 44 alin. (1) și (2) din Constituție.

Referirea la titlurile nobiliare nu impietează asupra formei de guvernământ, pentru că acestea nu conferă atribuții specifice unor autorități publice, prevăzute de Constituție.

Prevederile art. 4 lit. a) din lege nu încalcă dispozițiile art. 1 alin. (3) din Constituție, deoarece ele nu au semnificația exheredării, ci au în vedere conferirea unui drept de folosință gratuită asupra unor imobile, în temeiul art. 4 alin. (3) din Legea nr. 406/2001 privind acordarea unor drepturi persoanelor care au avut calitatea de șef al statului român.

3. Referitor la critica potrivit căreia legea criticată contravine dispozițiilor art. 4 alin. (2) și art. 16 din Constituție.

Se invocă jurisprudența Curții Constituționale și a Curții Europene a Drepturilor Omului, în care s-a reținut în mod constant că „principiul egalității nu înseamnă uniformitate, numai similitudinea de situații impunând un tratament juridic similar, situațiile diferite făcând necesar un tratament juridic diferit“.

Astfel, legea generală în materia restituirii unor imobile preluate abuziv de stat în perioada 1945—1989 o constituie Legea nr. 10/2001, aplicabilă cetățenilor care au fost proprietari ai imobilelor la data preluării abuzive de către stat.

Totodată, în scopul reparării unor injustiții și abuzuri săvârșite în regimul trecut, legiuitorul a adoptat acte normative cu caracter special, aplicabile anumitor categorii de persoane, și anume: Legea nr. 290/2003 privind acordarea de despăgubiri sau compensații cetățenilor români pentru bunurile proprietate a acestora, sechestrate, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace între România și Puterile Aliate, semnat la Paris la 10 februarie 1947 (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 505 din 14 iulie 2003), Legea nr. 9/1998 privind compensațiile cetățenilor români pentru bunurile trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării tratatului dintre România și Bulgaria (republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 105 din 7 februarie 2002).

4. Privitor la încălcarea dispozițiilor art. 136 alin. (4) din Constituție.

Regimul juridic al proprietății publice este stabilit prin Legea nr. 213/1998 care în art. 10 alin. (2) prevede că trecerea unui imobil din domeniul public în domeniul privat se face prin hotărâre a Guvernului sau, după caz, a consiliului județean sau a consiliului local. Trecerea unui bun în domeniul privat este una dintre modalitățile de

stingere a proprietății publice prevăzute la art. 10 alin. (1) din Legea menționată.

Dispozițiile art. 136 alin. (4) teza a doua din Constituție nu prevăd „în mod limitativ instituțiile de utilitate publică în calitate de beneficiare ale dreptului de folosință gratuită, ci că aceste bunuri pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică. Prin urmare, nimic nu împiedică acordarea unor imobile în folosință gratuită a altor persoane fizice sau juridice, în cazul de față, de altfel, această posibilitate fiind recunoscută și prin art. 2 lit. a) din Legea nr. 406/2001“.

5. Cu referire la încălcarea dispozițiilor art. 137 alin. (2) din Constituție.

Dispozițiile art. 2 alin. (1) din legea criticată nu prevăd că plata despăgubirilor se va face în euro, ci suma la care se ridică despăgubirea, modalitate neinterzisă de lege și care este utilizată în reglementările în vigoare.

Valoarea despăgubirilor se estimează tot în monedă euro și în cazul hotărârilor pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, împotriva României, în ceea ce privește cererea reclamanților de satisfacție echitabilă. Această curte hotărăște ca suma de bani, stabilită în valută, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul moral și material suferit de aceștia, să fie plătită în lei, conform ratei de schimb aplicabile în momentul plății.

Președintele Camerei Deputaților și cel al Senatului nu au comunicat punctele lor de vedere.

Fostul suveran al României, Mihai I, prin avocat, a depus la Curtea Constituțională un „memoriu-întâmpinare“ înregistrat sub nr. 4.505 din 8 iulie 2005 referitor la sesizarea de neconstituționalitate ce formează obiectul dosarului, iar la data de 13 octombrie 2005 a trimis note scrise înregistrate sub nr. 6.170 din 13 octombrie 2005; cu privire la aceeași sesizare de neconstituționalitate, „Prințul Paul al României“ a depus trei memorii înregistrate sub nr. 4.462 din 7 iulie 2005, nr. 5.446 din 1 septembrie 2005 și sub nr. 6.510 din 27 octombrie 2005, prin care își prezintă interesele sale patrimoniale în legătură cu bunurile ce fac obiectul reglementării prin legea supusă controlului de constituționalitate.

Aceste materiale nu au relevanță în cadrul procedurii jurisdicționale a controlului de constituționalitate înainte de promulgarea legii.

CURTEA,

examinând sesizarea de neconstituționalitate, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, dispozițiile criticate din Legea pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile din Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea a fost legal sesizată și este competentă, potrivit art. 146 lit. a) din Constituția României, precum și al art. 15 și 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, să se pronunțe asupra constituționalității legii criticate.

Obiectul sesizării de neconstituționalitate îl constituie Legea pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I.

Analizând legea supusă controlului de constituționalitate, temeiurile de fapt și de drept ale sesizării, punctul de vedere al Guvernului, raportul judecătorului-raportor, dispozițiile din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, precum și raportarea acestora la principiile și textele Constituției, care au fost încălcate, Curtea constată și reține următoarele:

Reglementarea în cauză prezintă o serie de particularități care îi conferă o fizionomie juridică proprie, diferită de aceea a actelor juridice de putere, de rang egal și care se impun în mod necesar atenției, în cadrul controlului de constituționalitate, datorită întrepătrunderii și condiționării reciproce dintre aceste particularități și problemele de constituționalitate *stricto sensu*.

1. Chiar în absența unei prevederi prohibitive exprese, este de principiu că legea are, de regulă, caracter normativ, natura primară a reglementărilor pe care le conține fiind dificil de conciliat cu aplicarea acestora la un caz sau la cazuri individuale. Așa cum rezultă din chiar titlul său, legea dedusă controlului are ca obiect de reglementare situația juridică a unor bunuri, identificate nu doar prin nominalizarea lor *in terminis* ori prin enunțarea unor criterii de identificare, cât mai ales prin precizarea apartenenței lor la patrimoniul unei anumite persoane, fostul suveran al României, Mihai I. Indicarea apartenenței bunurilor în chiar titlul legii nu are însă exclusiv finalitatea unui criteriu de identificare, de vreme ce acestea ar fi putut fi la fel de bine identificate prin simpla mențiune că fac parte din domeniul Peleş, ci în primul rând pe aceea de evidențiere a rațiunii *intuitu personae* a reglementării. Or, în măsura în care domeniul de incidență a reglementării este astfel determinat, aceasta are caracter individual, ea fiind concepută nu pentru a fi aplicată unui număr nedeterminat de cazuri concrete, în funcție de încadrarea lor în ipoteza normei, ci, *de plano*, într-un singur caz prestabilit fără echivoc.

Potrivit chiar expunerii de motive, însăși rațiunea de a fi a acestei legi o constituie adoptarea unei reglementări speciale, derogatorii de la dreptul comun constituit de Legea nr. 10/2001, în materie de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, care își găsește aplicarea, totodată, — cu titlu de premieră — și în materie de restituire a unor bunuri mobile.

Fără îndoială, este dreptul legiuitorului de a reglementa anumite domenii particulare într-un mod diferit de cel utilizat în cadrul reglementării cu caracter general sau, altfel spus, de a deroga de la dreptul comun, procedeu la care, de altfel, s-a mai apelat în această materie.

Subscriind acestei teze, Curtea ține să precizeze că o atare derogare de la dreptul comun se poate realiza numai printr-o reglementare cu caracter normativ, așa cum a fost cazul legilor speciale cu finalitate reparatorie care aveau în vedere colectivități de persoane, și anume pe cei ale căror bunuri fuseseră sechestrare, reținute sau rămase în Basarabia, Bucovina de Nord și Ținutul Herța, ca urmare a stării de război și a aplicării Tratatului de Pace dintre România și Puterile Aliate (Legea nr. 290/2003), sau fuseseră trecute în proprietatea statului bulgar în urma aplicării Tratatului dintre România și Bulgaria (Legea nr. 9/1998). Instituirea unor asemenea reglementări derogatorii era impusă și justificată de situația juridică specială, esențial diferită de aceea a marii majorități a persoanelor îndreptățite la măsuri reparatorii potrivit dreptului comun, în care se găseau cei care urmau să beneficieze de prevederile acestor legi; mai mult, și esențial din punctul de vedere care aici interesează, îndreptățită la măsurile reparatorii era orice persoană aflată într-o atare situație.

În ipoteza în care, însă, reglementarea specială, diferită de cea constitutivă de drept comun, are caracter individual, fiind adoptată *intuitu personae*, ea încetează de a mai avea legitimitate, dobândind caracter discriminatoriu și, prin aceasta, neconstituțional.

Curtoazia și respectul pe care le impune o personalitate de amplitudinea celei a fostului suveran al României nu pot fi convertite juridic în argumente de natură să impună și să justifice instituirea unui regim juridic reparativ *intuitu personae*, în absența consacrării unui statut juridic privilegiat sau, cel puțin, diferit de acela al celorlalți cetățeni, în ceea ce îl privește. Or, Constituția — singura care o putea face — nu numai că nu prevede nimic în acest sens, ci, dimpotrivă, înțelege să prohibească o asemenea reglementare, așa cum rezultă din prevederile art. 4 alin. (2), potrivit cărora „*România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială*“, precum și din cele ale art. 16 alin. (1), în termenii căruia „*cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări*“.

Așa fiind, Curtea constată că Legea pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I, contravine principiului constituțional al egalității între cetățeni, astfel cum își găsește expresie în art. 4 alin. (2) și art. 16 alin. (1) din Legea fundamentală, având caracter discriminatoriu și, ca atare, este, sub acest aspect, în totalitate neconstituțională.

2. Prin definiție, legea, ca act juridic de putere, are caracter unilateral, dând expresie exclusiv voinței legiuitorului, ale cărei conținut și formă sunt determinate de nevoia de reglementare a unui anumit domeniu de relații sociale și de specificul acestuia.

Soluția legislativă adoptată pe calea prezentei legi nu utilizează ca premisă o anumită realitate socială, așadar un „dat“ obiectiv, ci o prealabilă înțelegere, altfel spus, un acord de voință între fostul suveran și Guvern, realizat practic pe cale de ofertă și acceptare. În speță, oferta constă în comunicarea pretențiilor fostului suveran față de statul român, enunțate pe calea notificărilor formulate în temeiul Legii nr. 10/2001, și propunerea de soluționare amiabilă a unora dintre acestea, avansată prin scrisoarea din 12 decembrie 2003 a mandatarului fostului suveran, domnul Andrew Popper; în ceea ce privește acceptarea, aceasta își găsește expresie în chiar legea adoptată care reține și reproduce, însă, numai obligațiile asumate de statul român față de fostul suveran, căruia i se conferă în exclusivitate calitatea de titular al drepturilor corelative și, deci, de creditor al statului. Legea dobândește astfel fizionomia juridică a unui act unilateral nu doar prin prisma genezei sale, ca produs al unei singure voințe, aceea a legiuitorului, ceea ce este normal, ci și prin prisma efectelor sale juridice constând în instituirea de obligații numai în sarcina uneia dintre părți, și anume a statului.

Chiar dacă în cuprinsul expunerii de motive este invocată oferta fostului suveran, ca și înțelegerea la care s-a ajuns, acestea sunt și rămân extrinseci conținutului reglementării.

Mai mult decât atât, nici oferta, ca prim termen al înțelegerii — tranzacție, și nici tranzacția finalizată, pe baza căreia a fost adoptată legea, nu sunt consemnate prin înscrisuri întocmite cu respectarea unor exigențe legale imperative.

Astfel, în ceea ce privește oferta, întrucât implică o renunțare, nu poate emana decât de la titular sau de la un mandatar al său, împuternicit în mod expres să facă un asemenea act, pe cale de procură specială autentică, cerință pe care domnul Popper nu a îndeplinit-o sau nu a făcut dovada în acest sens.

Cu referire la tranzacție, potrivit art. 1.705 din Codul civil, aceasta trebuie încheiată întotdeauna în formă scrisă, în dovedirea ei nefiind admisă proba testimonială.

Nerespectarea acestor cerințe imperative de ordin formal lipsește de eficiență juridică atât oferta, cât și pretinsa tranzacție și, pe cale de consecință, lipsește de suport reglementarea legală adoptată.

Aceeași reglementare relevă, totodată, și o serie de deficiențe majore de fond.

La momentul adoptării prezentei legi, nici unul dintre bunurile cu privire la care se convenise nu mai aparțineau fostului rege, așa cum rezultă, de altfel, din chiar titlul reglementării, potrivit căruia aceasta privește „bunuri care au aparținut fostului suveran“, deci care nu îi mai aparțineau. Or, nemaivând calitatea de proprietar, acesta nu mai deținea nici prerogativa dispoziției, în exercitarea căreia să poată renunța la ele. Redobândirea unei asemenea prerogative era în mod necesar subsecventă redobândirii titlului de proprietate, care se putea realiza, eventual, în maniera preconizată în scrisoarea mai sus menționată a domnului Andrew Popper, ca urmare a recunoașterii caracterului abuziv al preluării de către stat a domeniului Peleş și a restituirii *in integrum* a acestuia către fostul proprietar, ceea ce însă legea nu prevede. Așa fiind, și întrucât este de principiu că nu poți renunța la ceea ce nu îți aparține, despăgubirile bănești acordate, potrivit legii, nu au corespondent și nici justificare într-o asemenea renunțare, chiar validă fiind — ceea ce este discutabil — constituindu-se astfel fie într-o liberalitate, fie într-un avans din eventuala despăgubire ce urma a-i fi acordată. O atare concluzie este impusă de constatarea că legea nu prevede *in terminis* un act de renunțare la domeniul Peleş, din partea titularului, ca o condiție prealabilă obligatorie a acordării despăgubirilor, o asemenea exigență rezultând doar implicit din art. 2, potrivit căruia se acordă despăgubiri pentru bunurile care fac obiectul înțelegerii. Curtea observă însă că o asemenea interpretare a articolului menționat vine în contradicție cu cele prevăzute în art. 5 din aceeași lege, potrivit căruia stingerea oricăror obligații reciproce dintre statul român și fostul suveran al României urmează să intervină odată cu soluționarea notificărilor și acțiunilor în justiție prevăzute în anexa nr. 4, în al cărei cuprins figurează, la pozițiile 89, 91, 113 și 114, și domeniul Peleş. Așa fiind, este de conceput, cel puțin ipotetic, pentru că legea îi permite, ca, primind despăgubirile acordate, fostul suveran al României să continue și să finalizeze procedura declanșată potrivit dreptului comun, obținând restituirea în natură sau prin echivalent valoric a domeniului Peleş, din care ar urma să se deducă suma primită cu titlu de despăgubire, care astfel ar reprezenta numai un avans din valoarea integrală a bunului revendicat. Chiar dacă, ținând seama de personalitatea celui în cauză, o asemenea variantă de conduită este practic exclusă, în măsura în care reglementarea legală în cauză o face posibilă juridic, aceasta — cel puțin formal logic și juridic — vine în contradicție cu însăși rațiunea în considerarea căreia a fost adoptată și cu finalitatea urmărită.

Curtea ține să precizeze că întregă această analiză, la prima vedere extrinsecă domeniului contenciosului constituțional, i-a fost impusă de particularitățile reglementării legale deduse controlului. Caracterul de act individual al acesteia, rațiunea în considerarea căreia a fost adoptată și finalitatea urmărită converg în a conferi concepției de ansamblu a legiuitorului, astfel cum rezultă din examinarea actului, o semnificație esențială în aprecierea concordanței acestuia cu ordinea constituțională.

Așa fiind, deficiențele de formă și de fond evidențiate dau expresie și unor vicii de constituționalitate.

3. Prin definiție, tranzacția are ca finalitate prevenirea sau stingerea unui proces și, ca atare, se încheie între părțile aflate în contrarietate de interese. În speță, acestea sunt fostul suveran al României și statul român, reprezentat de Ministerul Finanțelor Publice.

În condițiile în care petentul declanșase procedura de drept comun pentru restituirea bunurilor care îi aparținuseră, trecute în mod abuziv în patrimoniul statului, prin formularea de notificări, prevenirea proceselor care ar fi putut urma se putea realiza pe calea unei sau unor tranzacții între petent și Ministerul Finanțelor Publice, de care urma să se ia act printr-o hotărâre adoptată de Guvern, în cadrul competenței sale de administrare a proprietății statului și de organizare a executării legii. Ca act de aplicare, aceasta urma să reglementeze în concret regimul juridic al unui anumit bun sau al anumitor bunuri cu caracter litigios, *ut singuli*, așadar prin dispoziții cu caracter individual. Guvernul a optat pentru o cu totul altă rezolvare juridică, limitându-și rolul la acela de inițiator al unui proiect de lege, procedeu ale cărui carențe au fost evidențiate. Dincolo și mai presus de cele deja arătate, Curtea consideră că Parlamentul, arogându-și competența de legiferare, în condițiile, domeniul și cu finalitatea urmărite, a încălcat principiul separației și echilibrului puterilor în stat, consacrat de art. 1 alin. (4) din Constituție, viciu care afectează legea în ansamblu.

4. Curtea constată, de asemenea, că procedeul utilizat, întrucât legitimează intervenția legiuitorului în derularea normală a procedurilor de recuperare a unor bunuri preluate în mod abuziv de stat, proceduri instituite, prin norme imperative, de reglementarea de drept comun în materie și pe care petentul le declanșase, le sustrage, astfel, controlului judiciar la care se putea apela. Prin aceasta legea, în ansamblu, contravine principiului liberului acces la justiție, în termenii în care este consacrat de art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție.

5. Ținând seama de realitatea juridică de necontestat pe care prezenta lege o consacră, în sensul că bunurile aparținute domeniului Peleş fac parte din proprietatea publică a statului, Curtea consideră că atribuirea folosinței gratuite a castelului Peleş, castelului Pelișor și a castelului Foișor fostului suveran al României, chiar cu circumstanțierea instituită prin lit. b) a art. 4 din lege, încalcă prevederile art. 136 alin. (4) teza a III-a din Constituție, potrivit căroa bunurile proprietate publică pot fi date în folosință gratuită instituțiilor de utilitate publică. Fie și acceptând susținerea că fostul rege este abilitat legal să desfășoare o activitate cu un asemenea caracter, aceasta nu legitimează, în termenii textului constituțional de referință, atribuirea folosinței gratuite a imobilelor în cauză, de vreme ce titularul nu este o instituție de utilitate publică.

Aceleași rațiuni impun o concluzie similară și cât privește dispoziția având ca obiect instituirea unui drept de folosință viageră gratuită asupra palatului Elisabeta în favoarea principesei Margareta și a principelui Radu.

Prezentele considerente, care converg în a evidenția neconstituționalitatea reglementării legale deduse controlului, pe fondul unor deficiențe majore de ordin tehnic-juridic, afectând concepția de ansamblu, precum și logica interioară a acesteia, nu dau câtuși de puțin expresie unei poziții aprioric și principial ostile a Curții față de finalitatea declarată a legii, aceea a repunerii fostului suveran al României în drepturile de care a fost deposedat de fostul regim, ci, exclusiv, constatării că modalitatea juridică utilizată pentru realizarea acestui deziderat este improprie.

Pentru cele expuse mai sus, în temeiul dispozițiilor art. 1 alin. (3) și (4), art. 4 alin. (2), art. 16 alin. (1) și (2), art. 21, art. 136 alin. (4) și ale art. 146 lit. a) din Constituție, precum și al prevederilor art. 11 alin. (1) lit. A.a) și ale art. 18 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, cu majoritate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Constată că Legea pentru reglementarea situației juridice a unor bunuri care au aparținut fostului suveran al României, Mihai I, este neconstituțională.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Președintelui României, președintelui Camerei Deputaților, președintelui Senatului și primului-ministru și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Dezbaterea a avut loc la data de 9 noiembrie 2005 și la aceasta au participat: Ioan Vida, președinte, Nicolae Cochinescu, Aspazia Cojocaru, Constantin Doldur, Acsinte Gaspar, Petre Ninosu, Ion Predescu și Șerban Viorel Stănoiu, judecători.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
prof. univ. dr. **IOAN VIDA**

Prim-magistrat-asistent,
Claudia Miu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI**GUVERNUL ROMÂNIEI****HOTĂRÂRE****pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 19 alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă Regulamentul de organizare și funcționare a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara, persoană juridică română cu sediul în municipiul Timișoara, str. dr. Aurel Păunescu Podeanu nr. 144, județul Timiș, aflat în coordonarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. — Structura organizatorică a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara se aprobă, prin ordin al

președintelui Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

Art. 3. — Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă art. 2, 4 și 9, precum și anexele nr. 1 și 2 la Hotărârea Guvernului nr. 1.315/1996 privind înființarea Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 338 din 11 decembrie 1996.

Art. 4. — Prezenta hotărâre intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU

Contrasemnează:

p. Ministrul educației și cercetării,

József Kötő,

secretar de stat

Ministrul muncii, solidarității sociale și familiei,

Gheorghe Barbu

Ministrul finanțelor publice,

Sebastian Teodor Gheorghe Vlădescu

REGULAMENT DE ORGANIZARE ȘI FUNCȚIONARE

a Institutului Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

Art. 1. — (1) Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Electrochimie și Materie Condensată — INCEMC Timișoara, cu sediul în municipiul Timișoara, str. dr. Aurel Păunescu Podeanu nr. 144, județul Timiș, denumit în continuare *institut național*, este persoană juridică română în coordonarea Autorității Naționale pentru Cercetare Științifică, denumită în continuare *organ coordonator*.

(2) Institutul național funcționează pe bază de gestiune economică și autonomie financiară, calculează amortismente și conduce evidența contabilă în regim economic și își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările ulterioare, precum și ale prezentului regulament.

Art. 2. — Institutul național are ca scop desfășurarea activității de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică în domeniul electrochimiei și materiei condensate.

CAPITOLUL II

Obiectul de activitate

Art. 3. — Obiectul de activitate al institutului național este alcătuit, în principal, din activități de cercetare-dezvoltare și cuprinde activități de cercetare fundamentală și aplicativă privind: elaborarea de instalații, procese, metode și tehnologii avansate în domeniul electrochimiei și materiei condensate, obținerea de noi materiale, precum dezvoltarea de studii, expertize, prognoze, reglementări tehnice și planuri de afaceri, perfecționarea specialiștilor, activități productive și de comercializare în electrochimie, chimie, fizică și tehnologia materiei condensate, precum și în domenii interdisciplinare și adiacente, precum și activități de valorificare și transfer tehnologic, după cum urmează:

A. Activități de cercetare-dezvoltare:

A.1. În cadrul Planului național de cercetare-dezvoltare și inovare:

A.1.1. Cercetări fundamentale și aplicative de bază și orientate spre dezvoltarea științei în domeniul electrochimiei și chimiei (cod CAEN 7310):

a) aspecte fundamentale ale proceselor de electrod și reactoarele electrochimice;

b) sinteze chimice și electrochimice în chimia organică și anorganică;

c) recuperarea materialelor utile din deșeurile solide și/sau lichide;

d) tehnici chimice și electrochimice în protecția mediului înconjurător;

e) tehnici analitice chimice și electrochimice;

f) conversia și stocarea electrochimică a energiei;

g) hidroelectrometalurgia;

h) coroziunea electrochimică a metalelor și aliajelor;

i) galvanotehnică.

A.1.2. Cercetări fundamentale și aplicative de bază și orientate spre dezvoltarea științei în domeniul fizicii și tehnologiei materiei condensate (cod CAEN 7310):

a) fizica corpului solid;

b) fizica tehnologică;

c) nanomateriale și nanotehnologii;

d) materiale noi, cristaline sau amorfe;

e) procese și tehnologii la presiuni și temperaturi mari;

f) procese și tehnologii la presiuni mici și temperaturi înalte;

g) procese și tehnologii în plasmă de rf, microunde etc.;

h) procese coloidale și solvotermale;

i) fizica straturilor subțiri, a suprafețelor și interfețelor;

j) analize fizico-chimice de material;

k) proiectarea și realizarea de componente, dispozitive și echipamente de cercetare.

A.1.3. Dezvoltarea de tehnici experimentale, metodologii și măsurători în domeniul electrochimiei și materiei condensate, pentru activități proprii și pentru terți (cod CAEN 7430)

A.1.4. Activități de valorificare a cercetării prin transferul tehnologic al rezultatelor spre operatori economici cu capital de stat sau privat (cod CAEN 7420)

A.1.5. Participare la activități de standardizare în domeniile de competență (cod CAEN 7430).

A.2. În cadrul altor activități de cercetare științifică și dezvoltare tehnologică:

a) cercetare aplicativă și/sau dezvoltare tehnologică pentru soluționarea unor probleme concrete din domeniul de activitate și din domenii conexe (cod CAEN 7310);

b) asistență tehnică, transfer de tehnologie, elaborare de studii de specialitate și consultanță, certificare de conformitate pentru beneficiari din țară și din străinătate (cod CAEN 7420);

c) efectuarea de teste, probe și măsurători în vederea autorizării tehnice și omologării tehnologiilor, aparaturii, instalațiilor, sistemelor și serviciilor din domeniile de activitate și conexe (cod CAEN 7430);

d) expertiza, analiza și servicii specifice domeniului de activitate (cod CAEN 7420);

e) elaborarea programelor de cercetare-dezvoltare (cod CAEN 7420);

A.3. Pentru realizarea programelor-nucleu și a planurilor sectoriale (cod CAEN 7310)

A.3.1. Cercetări aplicative și fundamentale de bază în cadrul programului-nucleu „Tehnologii și metode moderne în electrochimie și materie condensată”, având următoarele obiective:

a) metode neconvenționale de reducere a consumurilor energetice în tehnologii electrochimice;

b) tehnologii electrochimice și neconvenționale de protecție a mediului;

c) procese fizico-chimice la scară nanometrică;

d) obținerea și caracterizarea materialelor nanostructurate.

A.3.2. Cercetări aplicative și fundamentale de bază în cadrul planurilor sectoriale, având următoarele obiective:

a) dezvoltarea strategiei de cercetare-dezvoltare în domeniul de activitate;

b) dezvoltarea de platforme de cercetare-dezvoltare prin parteneriat național;

c) elaborarea de studii, strategii și programe privind dezvoltarea domeniilor de activitate.

A.4. Participare la programele internaționale de cercetare-dezvoltare și inovare (cod CEN 7310)

B. Activități conexe activității de cercetare-dezvoltare, desfășurate în domeniul propriu de activitate, conform prevederilor legale, constând în:

a) participare la elaborarea strategiei domeniului electrochimic și materiei condensate, cu toate activitățile specifice (cod CAEN 7310);

b) formare și specializare profesională: desfășurarea unor activități de specializare și perfecționare în vederea formării de specialiști în domeniile specifice institutului național; formarea de cadre de cercetare și tehnicieni de înaltă calificare, necesare activităților specifice acestuia; activități de pregătire a personalului propriu și a operatorilor economici în domeniile de activitate specifice și în domenii conexe; activități de coordonare a lucrărilor de doctorat, licență și masterat, în condițiile legii (cod CAEN 8042);

c) consultanță și asistență de specialitate (cod CAEN 7420);

d) activități de microproducție, fabricație de unicate și serii mici, aparatură, echipamente, instalații și dispozitive, precum și elaborarea de softuri în domeniile de activitate specifice institutului național și conexe (cod CAEN 7430);

e) efectuarea de teste, probe și măsurări în vederea autorizării tehnice și omologării aparaturii, instalațiilor, sistemelor și serviciilor din domeniile de activitate;

f) prestări de servicii aferente obiectului său de activitate (cod CAEN 7430), în condițiile legii;

g) valorificarea cercetării prin transferul tehnologic al rezultatelor la operatori economici cu capital de stat sau privat (cod CAEN 7430).

Art. 4. — În cadrul obiectului său de activitate, institutul național poate colabora și la activități de cercetare-dezvoltare privind apărarea națională și alte tematici care țin de securitatea națională sau poate desfășura și alte activități conexe, cu aprobarea organului coordonator.

CAPITOLUL III

Patrimoniul

Art. 5. — Patrimoniul institutului național, reactualizat, stabilit pe baza bilanțului contabil încheiat la 30 iunie 2005, este de 9.937.460 mii lei, din care imobilizări corporale și necorporale 7.394.783 mii lei și active circulante 2.542.677 mii lei.

Art. 6. — (1) Institutul național administrează cu diligența unui bun proprietar bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și bunurile proprii dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii. Bunurile proprietate publică și privată a statului administrate de institutul național, precum și bunurile proprii dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii, după caz, se înregistrează distinct în patrimoniul acestuia.

(2) În exercitarea drepturilor sale, institutul național posedă și folosește bunurile aflate în patrimoniul său și, după caz, dispune de acestea în condițiile legii, în scopul realizării obiectului său de activitate.

Art. 7. — (1) Rezultatele cercetărilor obținute în baza derulării unui contract finanțat din fonduri publice aparțin institutului național, în calitate de persoană juridică executantă, și ordonatorului principal de credite, în egală măsură, dacă prin contract nu s-a prevăzut altfel. Administrarea, înregistrarea în evidența contabilă a institutului național, precum și înstrăinarea, închirierea sau

concesionarea și casarea rezultatelor cercetărilor obținute în baza derulării unui contract finanțat din fonduri publice se fac potrivit Ordonanței Guvernului nr. 57/2002, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 230/2003, cu modificările ulterioare.

(2) Institutul național poate realiza servicii sau activități de microproducție prin asociere în participațiune, în scopul stimulării valorificării rezultatelor cercetării, cu aprobarea organului coordonator.

Art. 8. — Patrimoniul institutului național poate fi modificat conform prevederilor legale.

CAPITOLUL IV

Structura organizatorică și funcțională

Art. 9. — Institutul național are în cadrul structurii sale organizatorice 3 subunități fără personalitate juridică, după cum urmează:

a) Departamentul electrochimie, cu sediul în municipiul Timișoara, str. dr. Aurel Păunescu Podeanu nr. 144;

b) Departamentul cercetare a materiei condensate, cu sediul în municipiul Timișoara, str. Plautius Andronescu nr. 1;

c) Laboratorul de electrochimie, cu sediul în municipiul București, str. Splaiul Independenței nr. 202.

Art. 10. — (1) Institutul național poate avea, de asemenea, în structura sa și alte subunități, departamente, secții, laboratoare și alte structuri organizatorice necesare realizării obiectului său de activitate. Sediul subunităților se stabilește prin hotărârea de înființare a institutului național, înființarea sau desființarea acestora fiind aprobată prin hotărâre a Guvernului.

(2) Structura organizatorică a institutului național se aprobă prin ordin al conducătorului organului coordonator, în condițiile legii, și cuprinde, pe lângă structura organizatorică prevăzută la alin. (1), următoarele compartimente: compartimentul juridic, compartimentul de marketing, compartimentul financiar-contabil, compartimentul de audit și control financiar, compartimentul de diseminare a informațiilor, relații publice și mass-media.

Art. 11. — În funcție de specificul activității, prin decizie a directorului general, cu aprobarea consiliului de administrație, se pot organiza colective specializate sau colective interdisciplinare proprii ori în colaborare cu alte unități din țară ori din străinătate.

CAPITOLUL V

Organele de conducere

Art. 12. — Conducerea institutului național este asigurată de:

a) consiliul de administrație;

b) comitetul de direcție;

c) directorul general.

Art. 13. — Orientarea și coordonarea activității tehnico-științifice din institutul național sunt asigurate de consiliul științific.

Art. 14. — (1) Relațiile dintre subunitățile aflate în structura institutului național sunt stabilite de directorul general, care va acorda împuterniciri de reprezentare în numele institutului național, cu avizul consiliului de administrație.

(2) Conducătorii subunităților din structura institutului național răspund în fața consiliului de administrație și a directorului general de îndeplinirea tuturor atribuțiilor,

responsabilităților și competențelor încredințate de către acesta sau aferente domeniilor proprii de activitate.

Consiliul de administrație

Art. 15. — (1) Consiliul de administrație este format din 7 membri, cetățeni români, numiți prin ordin al conducătorului organului coordonator, la propunerea conducerii autorității de la care aceștia provin, pentru un mandat de 4 ani, care poate fi reînnoit din 4 în 4 ani.

(2) Din consiliul de administrație fac parte în mod obligatoriu:

- a) directorul general al institutului național, care este președintele consiliului de administrație;
- b) președintele consiliului științific al institutului național;
- c) un reprezentant al organului coordonator;
- d) un reprezentant al Ministerului Finanțelor Publice;
- e) un reprezentant al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei;
- f) 2 specialiști din domeniu, propuși de organul coordonator.

(3) Revocarea membrilor consiliului de administrație se face de același organ care a făcut numirea, în caz de abateri sau de nerespectare a îndatoririlor ce le revin.

Art. 16. — (1) Membrii consiliului de administrație își păstrează calitatea de angajat la instituția sau la unitatea de la care provin, precum și toate drepturile și obligațiile care derivă din această calitate.

(2) Pentru activitatea desfășurată în calitatea de membru al consiliului de administrație, aceștia beneficiază de o indemnizație lunară stabilită de Consiliul de administrație, dar nu mai mult de 20% din salariul de bază al directorului general al institutului național.

(3) Persoanele numite ca membri ai consiliului de administrație nu pot face parte din mai mult de două consilii de administrație ale institutelor naționale și nu pot participa în aceeași calitate la alte unități cu care institutul național are relații contractuale sau interese concurente.

(4) Sunt incompatibili cu calitatea de membru al consiliului de administrație cei care, personal, soțul/soția ori rudele până la gradul al doilea inclusiv, sunt în același timp patroni sau asociați la alte unități cu același profit sau cu care institutul național se află în relații comerciale directe.

Art. 17. — (1) Consiliul de administrație are, în principal, următoarele atribuții:

- a) aprobă, la propunerea consiliului științific, strategia și programele concrete de dezvoltare a institutului național, de introducere a unor tehnologii de vârf și de modernizare a celor existente, în concordanță cu strategia generală a domeniului propriu de activitate;
- b) propune modificarea structurii organizatorice și funcționale a institutului național, înființarea, desființarea și comasarea de subunități din structura acestuia;
- c) analizează și avizează proiectul bugetului de venituri și cheltuieli, care se depune la organul coordonator în vederea aprobării conform reglementărilor legale;
- d) analizează și avizează situațiile financiare anuale, pe care le supune spre aprobare organului coordonator, și aprobă raportul de gestiune asupra activității desfășurate de institutul național în anul precedent;
- e) analizează realizarea criteriilor de performanță și raportarea trimestrială privind activitatea realizată de institutul național și aprobă măsuri pentru desfășurarea

acesteia în condiții de echilibru al bugetului de venituri și cheltuieli;

f) analizează, aprobă sau, după caz, propune spre aprobare, potrivit prevederilor legale, investițiile care urmează să fie realizate de institutul național;

g) propune spre aprobare majorarea sau diminuarea patrimoniului, precum și concesionarea sau închirierea unor bunuri din patrimoniul institutului național, în condițiile legii;

h) aprobă valorificarea bunurilor proprii dobândite, cu respectarea prevederilor legale;

i) aprobă volumul creditelor bancare prevăzute la art. 38 și stabilește modul de rambursare a acestora;

j) aprobă utilizarea disponibilităților în valută, altele decât cele realizate prin contracte și comenzi economice;

k) aprobă mandatul pentru negocierea contractului colectiv de muncă;

l) aprobă criteriile și comisiile de concurs pentru ocuparea posturilor vacante din cadrul institutului național.

(2) Consiliul de administrație exercită orice alte atribuții stabilite potrivit prevederilor legale.

Art. 18. — Consiliul de administrație își desfășoară activitatea pe baza regulamentului de organizare și funcționare propriu, avizat de organul coordonator. Acesta hotărăște în problemele privind activitatea institutului național, cu excepția celor care, potrivit legii, sunt date în competența altor organe.

Art. 19. — (1) Consiliul de administrație se întrunește de regulă o dată pe lună sau ori de câte ori interesele institutului o cer, la convocarea președintelui sau, după caz, a vicepreședintelui, precum și la solicitarea a cel puțin 3 membri.

(2) Ședințele consiliului de administrație sunt conduse de președintele consiliului, iar în lipsa acestuia, de către vicepreședintele ales de membrii consiliului.

Art. 20. — (1) Consiliul de administrație își desfășoară activitatea în prezența a cel puțin 5 dintre membrii săi. Dacă nu este îndeplinită această condiție, ședința consiliului de administrație se va ține într-un termen de cel mult 15 zile, având aceeași ordine de zi.

(2) Hotărârile consiliului de administrație se iau cu majoritatea voturilor membrilor prezenți, dar nu mai puțin de 4 membri.

Art. 21. — La ședințele consiliului de administrație participă, în calitate de invitat permanent, un reprezentant al sindicatului reprezentativ din institut sau al salariaților, în cazul în care aceștia nu sunt constituiți în sindicat.

Art. 22. — Pentru luarea unor decizii vizând probleme complexe, consiliul de administrație poate atrage în activitatea de analiză consilieri și consultanți din diferite sectoare de activitate. Activitatea acestora va fi remunerată conform prevederilor legale.

Art. 23. — (1) Membrii consiliului de administrație sunt răspunzători, în condițiile legii, pentru îndeplinirea atribuțiilor ce le revin și răspund solidar pentru gestionarea patrimoniului institutului național.

(2) Membrii consiliului de administrație care s-au abținut ori s-au împotrivit luării unei decizii ce s-a dovedit păgubitoare pentru institutul național nu răspund dacă au consemnat expres punctul lor de vedere în registrul de ședințe al consiliului de administrație și dacă au anunțat în scris despre aceasta organul coordonator.

(3) Membrii consiliului de administrație care nu respectă prevederile art. 16 alin. (3) și (4) răspund, potrivit legii,

pentru daunele cauzate institutului național ca urmare a acestui fapt.

Art. 24. — În primul trimestru al fiecărui an consiliul de administrație prezintă organului coordonator un raport asupra activității desfășurate în anul precedent și asupra programului de activitate pentru anul în curs.

Art. 25. — Secretariatul consiliului de administrație este asigurat de institutul național, atribuțiile acestuia fiind prevăzute în regulamentul de organizare și funcționare a consiliului de administrație.

Comitetul de direcție

Art. 26. — (1) Conducerea operativă a institutului național este asigurată de un comitet de direcție, compus din directorul general, directorul adjunct științific, contabilul-șef, directorii subunităților și conducătorii principalelor compartimente din structura organizatorică a institutului.

(2) La ședințele comitetului de direcție participă, în calitate de invitat permanent, un reprezentant al sindicatului reprezentativ din institutul național.

Art. 27. — (1) Comitetul de direcție exercită atribuții și are răspunderi în limita competențelor propuse de directorul general și aprobate de consiliul de administrație.

(2) Comitetul de direcție stabilește acțiunile concrete necesare pentru realizarea obiectivelor rezultate din:

a) strategia programelor de dezvoltare a institutului național;

b) programul anual de cercetare-dezvoltare;

c) bugetul de venituri și cheltuieli;

d) programul de investiții;

e) sistemul de asigurare a calității;

f) alte obligații.

Art. 28. — Comitetul de direcție se întrunește decadal și ori de câte ori interesele institutului național o impun.

Art. 29. — (1) La nivelul subunităților se organizează și funcționează comitetul de conducere, care își desfășoară activitatea în conformitate cu propriul regulament de organizare și funcționare aprobat de consiliul de administrație al institutului național și este prezidat de directorul subunității respective.

(2) Comitetele de conducere exercită atribuții și au răspunderi în limita competențelor stabilite de directorul general al institutului național și aprobate de consiliul de administrație.

Directorul general

Art. 30. — (1) Activitatea curentă a institutului național este condusă de directorul general, numit pentru o perioadă de 4 ani, pe baza rezultatelor concursului organizat conform prevederilor legale. La expirarea acestui termen, în funcție de performanțele realizate, numirea directorului general poate fi prelungită pentru o perioadă de cel mult 4 ani.

(2) Numirea și eliberarea din funcție a directorului general se fac prin ordin al conducătorului organului coordonator.

Art. 31. — Directorul general are, în principal, următoarele atribuții și responsabilități:

a) reprezintă, personal sau prin delegat, interesele institutului național în relațiile cu celelalte organe, organizații și operatori economici, precum și cu persoane fizice din țară și din străinătate;

b) stabilește atribuțiile, competențele și relațiile la nivelul departamentelor institutului național, precum și relațiile acestora cu terții, cu avizul consiliului de administrație;

c) propune consiliului de administrație modificarea structurii organizatorice și funcționale a institutului național;

d) numește directorii și conducătorii compartimentelor din structura organizatorică a institutului național, în urma concursului organizat pe baza criteriilor propuse de comitetul de direcție, și îi revocă, după caz, cu avizul consiliului de administrație;

e) angajează și concediază personalul institutului național, conform prevederilor legale și ale contractului colectiv de muncă;

f) asigură negocierea contractului colectiv de muncă la nivelul institutului național și a salariilor personalului acestuia, prin comitetul de direcție; aprobă salariile rezultate din negociere;

g) răspunde de administrarea întregului patrimoniu, cu respectarea prevederilor legale;

h) adoptă măsuri și urmărește realizarea operațiunilor de comerț interior și de import-export, prin compartimentele proprii specializate;

i) analizează lunar stadiul valorificării rezultatelor cercetării, inclusiv activitatea compartimentului de marketing;

j) are atribuții și răspunderi similare unui ordonator de credite pentru sumele alocate institutului național de la bugetul de stat, în condițiile legii;

k) poate delega, în condițiile legii, o parte din atribuțiile sale celorlalte persoane din conducerea institutului național;

l) exercită orice alte atribuții ce îi sunt delegate de consiliul de administrație.

Consiliul științific

Art. 32. — (1) Consiliul științific este format din 7 membri, reprezentând principalele compartimente din cadrul institutului național care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare.

(2) Consiliul științific este alcătuit din cercetători cu realizări deosebite în domeniu, salariați ai institutului național, aleși pe 4 ani prin vot secret de către cadrele cu studii superioare din institutul național.

(3) Din consiliul științific fac parte de drept directorul general și directorul științific al institutului național.

(4) Consiliul științific este condus de un președinte sau, în lipsa acestuia, de vicepreședinte, aleși prin vot secret de către membrii consiliului științific.

(5) Consiliul științific se organizează și funcționează în conformitate cu regulamentul propriu, aprobat de consiliul de administrație.

Art. 33. — Atribuțiile principale ale consiliului științific sunt următoarele:

a) participă la elaborarea strategiei de dezvoltare a activității de cercetare-dezvoltare a domeniului și la elaborarea planurilor proprii de cercetare-dezvoltare;

b) analizează, avizează și urmărește realizarea lucrărilor de cercetare științifică;

c) propune spre aprobare consiliului de administrație programul anual de cercetare-dezvoltare și inovare al institutului național;

d) avizează hotărârile consiliului de administrație care implică politica de cercetare a institutului național și a ramurii;

e) propune măsuri pentru perfecționarea profesională, încadrarea personalului de cercetare în grade profesionale;

f) organizează și coordonează desfășurarea manifestărilor cu caracter științific;

g) avizează acțiunile de cooperare, interne și internaționale, cu scop științific, în care este implicat institutul național;

h) avizează acordarea de burse de studii și stagii de perfecționare în țară și în străinătate personalului institutului național.

CAPITOLUL VI

Bugetul de venituri și cheltuieli și execuția acestuia. Relații financiare

Art. 34. — (1) Institutul național întocmește anual buget de venituri și cheltuieli și situații financiare anuale, potrivit normelor metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor Publice.

(2) Bilanțul contabil anual se aprobă de organul coordonator, în condițiile legii.

Art. 35. — (1) Veniturile și cheltuielile institutului național se stabilesc prin buget, pentru fiecare exercițiu financiar.

(2) Bugetul de venituri și cheltuieli se întocmește pe baza indicatorilor de performanță stabiliți de organul coordonator și se aprobă prin ordin al acestuia, cu avizul Ministerului Finanțelor Publice și al Ministerului Muncii, Solidarității Sociale și Familiei.

Art. 36. — Institutul național determină anual volumul de venituri de realizat și de cheltuieli totale de efectuat, corelat cu contractele încheiate pentru activitatea programată.

Art. 37. — (1) Salariile individuale ale personalului se stabilesc prin negociere, conform reglementărilor legale și prevederilor contractului colectiv de muncă, în limita fondului total destinat plății salariilor, prevăzut în bugetul de venituri și cheltuieli stabilit potrivit legii.

(2) Salariul de bază al directorului general se stabilește prin ordin al conducătorului organului coordonator, potrivit reglementărilor legale.

Art. 38. — (1) Pentru acoperirea cheltuielilor curente, în situația în care, în cursul unui an, resursele financiare ale institutului național nu sunt suficiente, acesta poate contracta credite bancare în valoare de cel mult 20% din veniturile brute realizate în anul precedent.

(2) Contractarea de credite bancare peste plafonul stabilit se efectuează cu aprobarea organului coordonator, pe baza avizului prealabil al Ministerului Finanțelor Publice.

Art. 39. — (1) Institutul național hotărăște cu privire la investițiile ce urmează să fie realizate, potrivit obiectului său de activitate, finanțarea efectuându-se din surse proprii și din credite bancare, precum și din surse bugetare, prin organul coordonator, potrivit legii.

(2) Organul coordonator va cuprinde în bugetul său de venituri și cheltuieli fondurile necesare realizării unor investiții, dotări, achiziționării de aparatură, echipamente și instalații pentru institutul național.

(3) Execuția investițiilor prevăzute la alin. (1) și (2) se adjudecă potrivit legii.

Art. 40. — (1) Operațiunile de încasări și plăți ale institutului național se efectuează prin conturi deschise la bănci comerciale și unități de trezorerie cu sediul în România.

(2) Institutul național poate efectua operațiuni de încasări și plăți în lei și în valută, prin casieria proprie, cu respectarea nivelului plafonului de casă și a normativelor de disciplină financiar-valutare stabilite prin actele normative în vigoare.

(3) Institutul național poate efectua operațiuni de comerț exterior, aferente obiectului său de activitate, potrivit legii. Operațiunile de încasări și plăți cu străinătatea se vor efectua prin conturi bancare deschise la unitățile bancare specializate cu sediul în România.

Art. 41. — Institutul național își va organiza controlul financiar preventiv propriu și auditul financiar, potrivit legii.

CAPITOLUL VII

Dispoziții finale

Art. 42. — Litigiile institutului național, respectiv ale subunităților, cu persoane fizice sau persoane juridice, nesoluționate pe cale amiabilă, sunt supuse spre rezolvare instanțelor judecătorești române de drept comun.

Art. 43. — Modificările și completările Regulamentului de organizare și funcționare a institutului național se fac prin hotărâre a Guvernului, la propunerea consiliului de administrație, cu respectarea prevederilor legale.

Art. 44. — Statutul de institut național se reînnoiește periodic prin recreditare, care are loc într-un interval de maximum 5 ani sau la modificarea obiectului de activitate al institutului național.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București,
IBAN: RO75RNCB5101000000120001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 318.51.29/150, fax 318.51.15, E-mail: marketing@ramo.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 410.47.30, tel./fax 410.77.36 și 410.47.23

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”

5 948368 064720